

Oto-sansürün yazdırdığı şiir...

Oktay Rifat Türk şiirinin iki büyük akımının mensubuydu. Şiirden kafiyeyi, hece ölçüsünü çıkarıp atan, şiiri sokağa, açık havaya çıkaran Garip Akımı'na ve dünya şiir tarihinde bile bir benzerine rastlanmayan İkinci Yeni'ye... Yani hem Orhan Veli ve Melih Cevdet'in arkadaşıydı hem de Cemal Süreya'nın, Turgut

Uyar'ın, Edip Cansever'in... Ama o da tıpkı ismini saydığım bu büyük şairler gibi, adı onlarla yan yana geldiğinde garipsenmeyen buna rağmen yine tıpkı onlar gibi, hiçbirine benzemeyen bir şairdi.

10 Haziran onun doğumunun 100'üncü yılı. **Yapı Kredi Kültür Sanat**, bu nedenle "Elleri Var Özgürlüğün" isimli değerli bir **sergi** düzenlemiş. Ellerine sağlık. Çünkü 22 Haziran'a dek açık olacak bu **sergide** Oktay Rifat'ı ve şiirini daha yakından tanıyabilirsiniz. **Sergide** ayrıca Rifat'ın şair kimliğinin dışındaki oyun yazarı, romancı, denemeci, ressam, avukat, balıkçı, marangoz, aşçı, sporcu ve arkadaş kimliklerine de yer veriliyor.

Bu tür **sergileri** çok önemsiyorum. Çünkü bir şairi hayatının tüm renkleriyle birlikte ele alan **sergiler** veya biyografi **kitapları** bize o kişiyi klişe bir söylemle "insan olarak" anlatmaz. Zaten bir şairi veya devlet adamını "insan olarak

KÜLTÜR TURU

Buket Aşçı

basci@gazetevatan.com

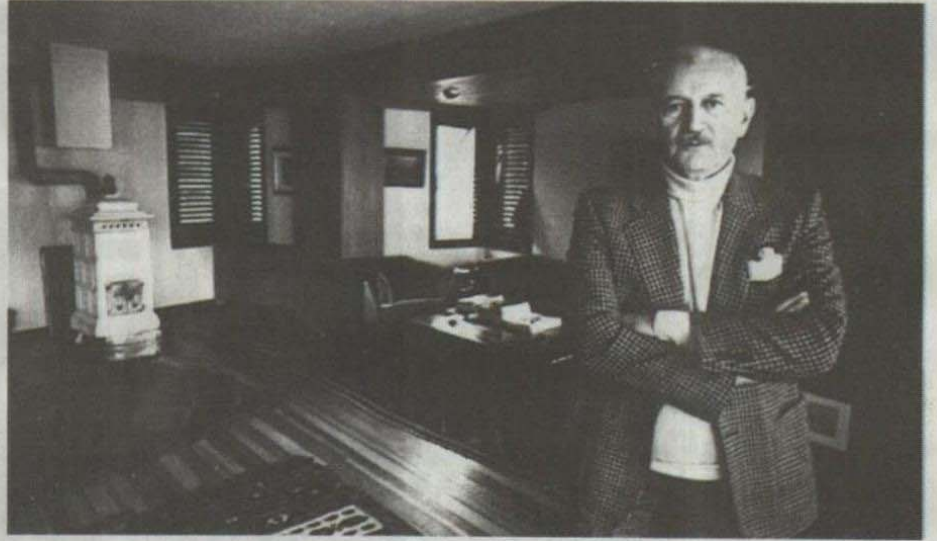
anlattım" diyenler, benim için hep "utangaç magazinciler" olmuştur. Aksine ünlü bir kişiliği farklı kimlikleri ile ele alan bu tür çalışmalar, ancak bir aşama daha öteye götürülürse, onun hakkında sayısız değerli ipucu sağlayacaktır. Yani balıkçı ve marangoz Oktay Rifat, eninde sonunda bize şair Oktay Rifat'ı

anlatacaktır. Ve elbette onun hayatındaki kesitler de Türkiye siyasi ve **sanat** hayatını...

Nasıl mı? 1998'de edebiyat tarihimizin en önemli dergilerinden

Yeditepe Dergisi ve **Yayınları**'nın sahibi Hüsametdin Bozok'la bir röportaj yapmıştım. Bu röportajda sıkı yönetim nedeniyle sık sık Birinci Şube'ye gidip gelen Bozok, Oktay Rifat'ın bir şiirinin sansür ve oto-sansür nedeniyle nasıl değiştiğini anlatmıştı: "Bir şiir getirdi, şiirde 'ortalık kıpkırmızı' diyor. 'Bunu koymam' dedim, o da hak verdi ve onun yerine 'ortalık süt mavis'i' dedi. Ama ne güzel dedi! Çünkü o şiir 'Kadeh'ti!' Yani; "Burası Dalyan kahvesi/ Ortalık süt mavis'i/ Apostol bu ne biçim meyhane/ Tabağımda bir bulut/ Kadehimde gökyüzü."

Ne yazık ki, her oto-sansür; diyeceğini yine de demeyi başaran böylesi olağanüstü şiirlere dönüşmüyor, dönüşemiyor, bulut da kadeh de meyhanesiz kalabiliyor.

Orhan Kemal Roman Ödülü'nü bu yıl "Çıplak ve Yalnız" romanı ile Hamdi Koç aldı. Çok sevindim çünkü bu roman, son yılların en sağlam ve okura "dokunan" romanlarındandı...